

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Сумський державний університет

ЗАТВЕРДЖУЮ

Перший проректор

Школьник І. О.

(прізвище, ініціали)

30.09 2025 р.

ПРОГРАМА

**екзамену з атестації за ступенем «магістр»
зі спеціальності 017 «Фізична культура і спорт»**

Дисципліна – атестаційний екзамен

1. Загальні положення.

Атестація здобувачів ступеня вищої освіти, що пройшли підготовку за освітньо-професійною програмою «Фізична культура і спорт» другого рівня вищої освіти за спеціальністю 017 «Фізична культура і спорт» передбачає приєвosenня кваліфікації: магістр фізичної культури і спорту, який повинен володіти глибокими знаннями, базовими та професійними компетентностями, в галузі фізичної культури та спорту, що спрямовані на здобуття знань, умінь і навичок щодо методології сучасної підготовки спортсменів, спортивного відбору та орієнтації, новітніх ІТ-технологій, моделювання рекреаційно-оздоровчої діяльності, професійної діяльності та вирішення завдань науково-дослідної діяльності прикладного характеру.

Атестація здобувачів вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Фізична культура і спорт» другого рівня вищої освіти за спеціальністю 017 «Фізична культура і спорт» покликана встановити відповідності засвоєних здобувачами вищої освіти рівня та обсягу загальних та спеціальних компетентностей вимогам стандарту вищої освіти за спеціальністю 017 «Фізична культура і спорт» (Затверджено та введено в дію наказом Міністерства освіти і науки України від 11.05.2021 р. № 516).

Атестація випускників освітньої програми спеціальності 017 «Фізична культура і спорт» проводиться у формі атестаційного екзамену та захисту кваліфікаційної роботи і завершується одержанням документу встановленого зразка про присудження йому ступеня магістра.

Атестаційний екзамен проводиться письмово (дистанційно) у тестовій формі. Час відведений на виконання тесту – 80 хвилин.

2. ТИПОВІ ПИТАННЯ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА АТЕСТАЦІЙНИЙ ЕКЗАМЕН.

2.1. «Методологія сучасної підготовки спортсменів».

Теми:

1. Сучасна система підготовки спортсменів.
2. Загальна теорія підготовки кваліфікованих спортсменів.
3. Фізіологічні особливості м'язової діяльності спортсменів.
4. Побудова та структура та планування навчально-тренувального процесу спортсменів.
5. Контроль у підготовці висококваліфікованих спортсменів.

Типові питання, що можуть бути:

1. Критерій ефективності багаторічної спортивної підготовки.
2. Під час різкої зміни часових поясів особливо знижується роботоздатність у видах спорту.
3. Явище «суперкомпенсації» у відновлювальних процесах організму спортсменів.
4. Найбільш складний із тактичної досконалості вид спорту.
5. Управління підготовкою спортсменів здійснюється за такими видами контролю.
6. Тренувальні цикли, на основі яких будується процес спортивної підготовки.

2.2. «Новітні ІТ-технології у фізичній культурі та спорті».

Теми:

1. Сучасні інформаційні і комунікаційні технології в системі підготовки і професійної діяльності фахівців фізичної культури та спорту.
2. Класифікація інформаційних технологій у фізичному вихованні та спорті.
3. Навчальні комплекси в галузі фізичної культури та спорту.
4. Спеціалізовані програмні засоби у забезпеченні потреб галузі фізичної культури та спорту.
5. Комп'ютерна діагностика в галузі фізичної культури та спорту.

Типові питання, що можуть бути:

1. Основна мета новітніх інформаційних технологій у фізичній культурі та спорті.
2. Спрямованість комп'ютерних інформаційних технологій.
3. Сукупність електронних засобів і способів їх функціонування, використовуваних для освітньої діяльності.
4. Тип навчальної діяльності «діалог-відео», що супроводжується поєднанням відео з комп'ютером у процесі виконання фізичних вправ.

2.3. «Теорія і методики спортивного відбору та орієнтації».

Теми:

1. Основні положення і методи вивчення проблем відбору у спорті.
2. Морфобіомеханічні дослідження дітей у спорті з метою раннього відбору.
3. Методика визначення функціональних можливостей дітей та належних форм у процесі відбору.
4. Психологічні основи відбору в спорті.
5. Діагностика функціональних можливостей спортсменів.

Типові питання, що можуть бути:

1. Основний критерій на ранніх етапах спортивного відбору.
2. Поточний контроль у процесі спортивного відбору.
3. Мета формування багаторічної системи підготовки спортсменів.
4. Ключовий чинник під час відбору спортсменів.

5. Що включає багаторівневий спортивний відбір.
6. Поняття «генетична обдарованість» у спортивному відборі.

2.4. «Моделювання рекреаційно-оздоровчої діяльності».

Теми:

1. Моделювання та проектування якості у сфері рекреаційних послуг.
2. Напрями та заходи рекреаційно-оздоровчої діяльності.
3. Організація спортивно-оздоровчих послуг.
4. Інфраструктурне забезпечення рекреаційно-оздоровчих територій України.
5. Рекреаційна система як об'єкт рекреаційно-оздоровчих послуг.

Типові питання, що можуть бути:

1. Як інтеграція туристичних і рекреаційно-оздоровчих послуг впливає на розвиток території.
2. Послуги що входять до рекреаційно-оздоровчої системи.
3. Види транспорту найбільш важливі для доступності рекреаційних територій.
4. Чинник, який найчастіше обмежує розвиток рекреаційно-оздоровчої інфраструктури в Україні.
5. Тип тренувань, що найчастіше використовується в оздоровчих програмах.
6. Обов'язковий документ для організації спортивно-оздоровчого заходу.

2.5. «Теорія і методика викладання фізичної культури і спорту в освітніх закладах».

Теми:

1. Фізкультурно-спортивна діяльність в освітніх закладах.
2. Організація освітньої діяльності студентів із позиції їх професійної підготовки.
3. Методика викладання дисциплін із різних видів спорту в закладах вищої освіти.
4. Методичні основи фізичного виховання у спеціальному навчальному відділенні закладів вищої освіти.
5. Інклюзивне фізичне виховання в освітніх закладах.

Типові питання, що можуть бути:

1. Які види навчальних занять за кількістю годин переважають у програмі фізичного виховання здобувачів вищої освіти.
2. Назвіть головну характеристику циклічних видів спорту.
3. Основне завдання занять з фізичного виховання у спеціальних медичних групах.
4. Ключовий чинник успішного інклюзивного фізичного виховання.
5. Який компонент заняття найважливіший в ігрових видах спорту.
6. Головна мета використання фізкультурно-спортивних технологій в освітніх закладах.

2.6. «Технології наукових досліджень у фізичній культурі та спорті».

Теми:

1. Загальне уявлення про науку та розвиток вітчизняної науки про фізичну культуру і спорт.
2. Методологія наукових досліджень у фізичній культурі.
3. Основи теорії тестів та методика тестування у дослідженнях із фізичної культури та спорту.
4. Емпіричні методи наукових досліджень у фізичній культурі.
5. Методика наукового дослідження.
6. Методика написання наукових робіт з фізичної культури та спорту.

Типові питання, що можуть бути:

1. Кількість рівнів методології науки про фізичне виховання і спорт.
2. Які дані містить бібліотечний предметний каталог.
3. У якій послідовності реалізуються методологічні етапи наукового дослідження.
4. Які бувають еталони вимірювань у спортивній діяльності.
5. Термін «гносеологія» у науковій діяльності.
6. Сутність аксіометричного методу наукового дослідження.
7. Якими способами визначають інформативність тесту.

2.7. «Сучасна система організації та управління у спорті».

Теми:

1. Теоретичні основи управління у сфері спорту.
2. Система управління сферою спорту в Україні.
3. Регламентування діяльності та кадрове забезпечення сфери спорту.
4. Функції управління у сфері спорту.
5. Управління персоналом організацій сфери спорту.
6. Міжнародний спортивний рух та управління його складовими.

Типові питання, що можуть бути:

1. Основна функція управління у сфері спорту.
2. Державний орган, що виконує основну роль у формуванні політики сфери спорту в Україні.
3. Нормативно-правовий документ, який регламентує діяльність спортивних організацій в Україні.
4. Головна функція управління спортивними організаціями.
5. Вкажіть основне завдання у роботі менеджера з персоналу сфери спорту.
6. Яка організація грає ключову роль у міжнародному спортивному русі.

2.8. «Професійна діяльність фахівців фізичної культури і спорту».

Теми:

1. Професійна діяльність фахівців фізичної культури та спорту.
2. Сучасні тенденції до професійних компетенцій фахівців фізичної культури і спорту.
3. Інформаційно-цифрова культура фахівця фізичної культури і спорту.
4. Характеристика професійної діяльності тренера.
5. Сучасні закономірності світової практики підготовки учасників Олімпійських ігор.

Типові питання, що можуть бути:

1. Зміст професійної діяльності фахівця фізичної культури та спорту.
2. Які професійні вимоги та важливі якості відносяться до професійної діяльності фахівця фізичної культури та спорту.
3. Поняття «професіоналізм» фахівців фізичної культури та спорту.
4. Кому надається право проводити фізкультурно-оздоровчу та спортивну діяльність, (згідно ст. 49 Закону України про фізичну культуру і спорт).
5. Нормативний документ, які визначає сферу діяльності тренера з виду спорту.

3. Структура екзаменаційних завдань.

Варіант тестового екзаменаційного завдання з атестації за ступенем «магістр» складається з 50 завдань із дисциплін, що формують загальні та професійні компетентності. Зміст питань однакового рівня по 5–6 питань з освітніх компонентів, що вивчалися. Кількість варіантів відповідей – 4, правильних відповідей – 1.

У додатку А цієї програми наведено зразок екзаменаційних завдань атестаційного екзамену. У додатку Б наведено зразки аркушів відповідей екзаменаційного завдання.

4. Критерії оцінювання.

За кожну вірну відповідь нараховується 2 бали. Максимальна кількість балів – 100. Наявність виправлень в аркуші відповіді знімаються бали. За кожні 5 виправлень знімається 1 бал. Випускники, які набрали менше 30 балів, вважаються що не склали атестаційний екзамен.

5. Список рекомендованої літератури.

5.1. «Методологія сучасної підготовки спортсменів».

1. Платонов В. Н. Сучасна система спортивного тренування : підручник. – Київ : Перша друкарня, 2021. – 672 с.
2. Костюкевич В. М. Організація і проведення змагань із спортивних ігор. Київ: ЦУЛ, 2019. – 216 с.
3. Кошура А. В. Теорія і методика спортивних тренувань : навч. посіб. – Чернівці : Чернівц. нац. ун-т імені Ю. Федьковича, 2021. – 120 с.
4. Кутек Т. Б., Вовченко І. І. Основи теорії і методики спортивної підготовки: навчальний посібник. – Житомир: ЖДУ імені Івана Франка, 2022 – 108 с.
5. Інші.

5.2. «Новітні IT-технології у фізичній культурі та спорті».

1. Інноваційні та інформаційні технології у фізичній культурі, спорті, фізичній терапії та ерготерапії: Матеріали II Всеукраїнської електронної науково-практичної конференції з міжнародною участю / ред. О. А. Шинкарук. – Київ: НУФВСУ, 2019. – 285 с.
2. Науково-методичні основи використання інформаційних технологій в галузі фізичної культури і спорту: зб. наук. праць. – Харків : ХДАФК, 2023. – Вип. 7. – 163 с.
3. Кіберспорт: монографія / [Андреева О., Анохін Е., Бесар С. та ін. / за заг. ред. Є. В. Імаса, О. В. Борисової, О. А. Шинкарук]. – Київ : Олімп. л-ра, 2021. – 616 с.
4. Пилипей Л. П. Остапенко Ю. О. Підготовка кіберспортсмена: підручник. – Суми : Мрія, 2023. – 179 с.
5. Мох Т., Поскова Т. Використання новітніх інформаційних технологій у фізичному вихованні, спорті та здоров'ї людини // Сучасні проблеми фізичного виховання, спорту та здоров'я людини : матеріали V інтернет-конференції. – Одеса : видавець Букаєв Вадим Вікторович, 2021. – С. 25–27.
6. Баштовенко О., Рубан А. Використання сучасних інформаційних технологій для організації дистанційного навчання у фізичній культурі і спорті // Науковий вісник Ізмайльського державного гуманітарного університету: зб. наук. праць. 2023. – Вип. 62. – С. 25–33.
7. Інші.

5.3. «Теорія і методики спортивного відбору та орієнтації».

1. Марченко В. Система відбору і спортивної орієнтації юних спортсменів // Проблеми і перспективи розвитку спортивних ігор та однокласних у закладах вищої освіти. 2022. № 1. С. 79–89.
2. Сергієнко Л. П. Спортивний відбір: теорія та практика у 2 кн. Кн. 2. Відбір у різні види спорту: Підручник. Тернопіль: Навчальна книга. Богдан, 2010. 784 с.
3. Гейтенко В. В., Пристипський В. М., Зайцев В. О. Теорія і методика дитячого та юнацького спорту: навчально-методичний посібник. Слов'янськ: вид-во Б. І. Маторіна, 2021. – 171 с.
4. Шинкарук О. А. Теорія і методика підготовки спортсменів: управління, контроль, відбір, моделювання та прогнозування в олімпійському спорті: навч. посіб. – Київ, 2013. – 136 с.
5. Інші.

5.4. «Моделювання рекреаційно-оздоровчої діяльності».

1. Гурова Д. Д., Шморгуненко С. О. Рекреаційна географія: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. – Запоріжжя, 2022. – 110 с.
2. Дубинська О. Я., Петренко Н. В. Сучасні фітнес-технології у фізичному вихованні учнівської і студентської молоді: проєктування, розробка та особливості: монографія. – Суми : Вид-во СумДПУ імені А.С.Макаренка, 2017. – 366 с.
3. Круцевич Т. Ю., Безверхня Г. В. Рекреація у фізичній культурі різних груп населення [Текст] : навч. посіб. – Київ : Олімпійська література, 2019. – 248 с.
4. Охоропа здоров'я та рекреація: понятійно-термінологічний словник. – Рівне : Волин. обереги, 2023. – 168 с.
5. Олексієнко Я. І., Гулько П. М. Теорія, види та технології оздоровчо-рекреаційної рухової діяльності : навч.-метод. посіб. – Черкаси : ЧНУ імені Б. Хмельницького, 2018. – 260 с.
6. Інші.

5.5. «Теорія і методика викладання фізичної культури і спорту в освітніх закладах».

1. Костюкевич В. М. Організація і проведення змагань із спортивних ігор. – Київ : ЦУЛ, 2019. 216 с..
2. Кулик Н. А., Сахненко А. В., Лазоренко С. А. Фізичне виховання студентів. – Суми : ФОП Цьома С. П., 2019. – 168 с.
3. Інноваційні технології фізичного виховання і спорту: навч. посіб. / Укладач: О. В. Юденко. – Київ : Національний університет оборони України, 2024. – 360 с.
4. Ефіменко І. Ходьба. Палиці. Здоров'я. Київ: Майстер Книг. 2024. – 132 с.
5. Інші.

5.6. «Технології наукових досліджень у фізичній культурі та спорті».

1. Костюкевич В. М., Шинкарук О. А., Воронова В. І., Борисова О. В. Основи науково-дослідної роботи здобувачів вищої освіти зі спеціальності «Фізична культура і спорт». Навчальний посібник. – К. : Олімпійська література, 2019. – 528 с.
2. Антомопов М. Ю., Коробейников Г. В., Хмельницька І. В., Харковлюк-Балакіна Н. В. Математичні методи оброблення та моделювання результатів експериментальних досліджень. Навчальний посібник. – К. : Олімпійська література, 2021. – 261 с.
3. Палеха Ю. Основи науково-дослідної роботи : навч. посіб. / Ю. І. Палеха, П. О. Леміш. – Київ : Ліра-К, 2016. – 336 с.
4. Методика і методологія наукових досліджень у фізичному вихованні та спорті : навч. посіб. Укладачі : Р. Ф. Ахметов, Т. Б. Кутек. – Житомир : Вид-во ЖДУ імені І. Франка, 2022. – 192 с.
5. Шаравара Т. О. Інформаційний пошук і робота з бібліотечними ресурсами : навч. посіб. – Київ : Ліра-К, 2017. – 256 с.
6. Загальні вимоги до оформлення наукової, навчальної та навчально-методичної літератури : метод. рек. для наук.-пед. працівників / уклад.: П. М. Ніколаєнко, Т. О. Рудич. – Харків : ХНТУСГ, 2019. – 83 с.
7. Інші.

5.7. «Сучасна система організації та управління у спорті».

1. Грибан Г. П. Управління у сфері фізичної культури і спорту. – Житомир: Вид-во «Рута», 2022. – 124 с.
2. Ціпов'яз А. Т., Бондаренко В. В. Організація і управління фізичною культурою і спортом: навч. посіб. – Кременчук : КПК, 2019. – 128 с..

3. Домбровська С. М., Вавренюк С. А., Палюх В. В. Державне регулювання фізичної культури та спорту в Україні : монографія. – Харків: ПУЦЗУ, 2020.-313 с.
4. Сумець О. М. Проектно-орієнтоване управління організацією: навчальний посібник. – Київ : Університет "КРОК", 2022. – 167 с.
5. Інші.

5.8. «Професійна діяльність фахівців фізичної культури і спорту».

1. Лазоренко С.А. Інформаційно-цифрова культура та особливості її формування у фахівців фізичної культури і спорту : монографія. – Суми : ФОП Цьома С. П., 2020. – 390 с.
2. Данилевич М. Д. Професійна підготовка майбутніх фахівців з фізичного виховання та спорту до рекреаційно-оздоровчої діяльності: теоретико-методичний аспект : монографія. – Львів: ЛА «Піра міда», 2018. – 460 с.
3. Сергієнко В. М. Фізкультурно-спортивна діяльність тренера з виду спорту : навчальний посібник. – Суми : Сумський державний університет, 2022. – 184 с.
4. Ткаченко С. М. Теорія і практика футболу в процесі підготовки тренера : монографія. – Суми : Сумський державний університет, 2020. – 194 с.
5. Інші.

Протокол № 2 від 30.09 2025 р.

В.о. завідувача кафедри
фізичного виховання і спорту

(підпис)

Лазоренко С.А.
(прізвище, ініціали)

ПОГОДЖЕНО:

Директор
НН медичного інституту

(підпис)

Лобода А. М.
(прізвище, ініціали)

СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ
Перший проректор
Шкільник І. О.
(прізвище, ініціали)

30. 09 2025 р.

ЕКЗАМЕНАЦІЙНЕ ЗАВДАННЯ

екзамену з атестації за ступенем «магістр»
зі спеціальності 017 «Фізична культура і спорт»

Дисципліна – атестаційний екзамен

Варіант № ____

1. Кількість рівнів методології науки про фізичне виховання:

- а) 2;
- в) 3;
- с) 4;
- д) 5.

2. Основні риси, що характеризують метод наукового дослідження:

- а) якість, націленість, детермінованість, надійність, економичність;
- в) надійність, еквівалентність, доказовість, репрезентативність;
- с) детермінізм, обґрунтованість, практичність, узагальненість;
- д) інформативність, стабільність, доступність, результативність, критеріальність.

...

16. Засоби технічної підготовки кваліфікованих спортсменів:

- а) загально-підготовчі вправи;
- в) спеціально-підготовчі вправи;
- с) загально-підготовчі вправи, спеціально-підготовчі вправи, змагальні вправи.
- д) змагальні вправи.

17. Річний макроцикл спортивного тренування складається з періодів:

- а) втягуючий, базовий, відновлювальний;
- в) підготовчий, змагальний, перехідний;
- с) тренувальний і змагальний;
- д) осінній, зимовий, весняний, літній.

18. Тренувальні цикли, на основі яких будується процес спортивної підготовки:

- а) тренувальні, змагальні, відновлювальні;
- в) мікроцикли, мезоцикли, макроцикли, мегацикли;
- с) підготовчі, основні, змагальні.
- д) перехідний, передзмагальний, багаторічний.

...

46. Система організаційно-методичних заходів, що дозволяє визначити спрямованість спеціалізації юного спортсмена в обраному виді спорту:

- a) спортивний відбір;
- в) спортивна орієнтація;
- с) педагогічне тестування;
- д) діагностика обдарованості.

47. Ключовий чинник успішного інклюзивного фізичного виховання:

- a) роздільне навчання для осіб із різними можливостями;
- в) інтеграція осіб з особливими потребами у загальні групи;
- с) використання єдиної програми для всіх;
- д) збільшення фізичних навантажень для усіх учасників.

48. Які види навчальних занять за кількістю годин переважають у програмі фізичного виховання здобувачів вищої освіти:

- a) лекції;
- в) консультації;
- с) практичні заняття;
- д) семінари.

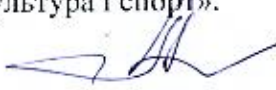
49. Під час складання рекреаційних програм рухової активності враховується:

- a) емоційна складова;
- в) контингент учасників;
- с) систематичність занять;
- д) доступність фізичного навантаження контингентом учасників.

50. Шифр спеціалізації «Тренерська діяльність в обраному виді спорту:

- a) спеціальність А7 «Фізична культура і спорт»;
- в) спеціальність 014.11 «Середня освіта (Фізична культура)»;
- с) спеціальність 017 «Фізична культура і спорт»;
- д) спеціальність 027 «Фізична культура і спорт».

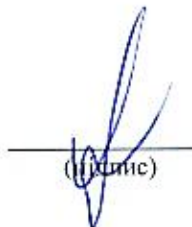
В.о. завідувача кафедри
фізичного виховання і спорту

(підпис)

Лазоренко С.А.
(прізвище, ініціали)

ПОГОДЖЕНО:

Директор
НН медичного інституту

(підпис)

Лобода А. М.
(прізвище, ініціали)

СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Шифр _____

АРКУШ ВІДПОВІДІ
екзамену з атестації за ступенем «магістр»
зі спеціальності 017 «Фізична культура і спорт»

Дисципліна – атестаційний екзамен

Варіант № _____

№ питання	a	b	c	d	№ питання	a	b	c	d	№ питання	a	b	c	d
1	☐	☐	☐	☐	18	☐	☐	☐	☐	35	☐	☐	☐	☐
2	☐	☐	☐	☐	19	☐	☐	☐	☐	36	☐	☐	☐	☐
3	☐	☐	☐	☐	20	☐	☐	☐	☐	37	☐	☐	☐	☐
4	☐	☐	☐	☐	21	☐	☐	☐	☐	38	☐	☐	☐	☐
5	☐	☐	☐	☐	22	☐	☐	☐	☐	39	☐	☐	☐	☐
6	☐	☐	☐	☐	23	☐	☐	☐	☐	40	☐	☐	☐	☐
7	☐	☐	☐	☐	24	☐	☐	☐	☐	41	☐	☐	☐	☐
8	☐	☐	☐	☐	25	☐	☐	☐	☐	42	☐	☐	☐	☐
9	☐	☐	☐	☐	26	☐	☐	☐	☐	43	☐	☐	☐	☐
10	☐	☐	☐	☐	27	☐	☐	☐	☐	44	☐	☐	☐	☐
11	☐	☐	☐	☐	28	☐	☐	☐	☐	45	☐	☐	☐	☐
12	☐	☐	☐	☐	29	☐	☐	☐	☐	46	☐	☐	☐	☐
13	☐	☐	☐	☐	30	☐	☐	☐	☐	47	☐	☐	☐	☐
14	☐	☐	☐	☐	31	☐	☐	☐	☐	48	☐	☐	☐	☐
15	☐	☐	☐	☐	32	☐	☐	☐	☐	49	☐	☐	☐	☐
16	☐	☐	☐	☐	33	☐	☐	☐	☐	50	☐	☐	☐	☐
17	☐	☐	☐	☐	34	☐	☐	☐	☐					

УВАГА!!! Завдання мають кілька варіантів відповідей, серед яких може бути лише один правильний. Виберіть правильний, на Вашу думку, варіант та позначте його, як показано на зразку. Кількість виправлень впливає на загальну оцінку роботи!

a	b	c	d
☐	☐	☒	☐

Кількість правильних відповідей – _____ ; Кількість балів за них – _____ ;

Кількість виправлень – _____ ; Знято балів за виправлення – _____ ;

Всього балів
з урахуванням знятих – _____ ; **Оцінка** – _____
 (числом та прописом)

Голова комісії _____
 (підпис) (прізвище, ініціали)

Члени комісії _____
 (підпис) (прізвище, ініціали)

_____ (підпис) (прізвище, ініціали)